

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Illvstrivm Virorum Epistolae, Hebraicae, Graecae et Latinae, Ad Ioannem Reuchlin Phorcensem virum nostra aetate doctissimum diuersis temporibus missae

Reuchlin, Johannes

Hagenoae, 1519

Ioannes Reuchlin Phorcensis LL. doctor, egregiosacrae theologiae professori Conrado Kollin, [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-270838](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270838)

EPIST. ILLVST. VIRORVM AD

anteq̄ absorbeat, ut talibus minis, omnia sibi animantia possint
à dño cauere. Valeas opto feliciter perq̄ colendissime Doctor,
& magnifica facultati theologicæ me quanta potes diligentia ob
secto commendes, omnia mea in meliorem partem & benigno
rem interpretando. Datū peregre, cum forte fortuna tabellarius
quidam accinctus itineri obtigisset. Vale. Cal. Nouēb. M. D. XL.

Ioannes Reuchlin Phorcensis LL. Doctor, egregio sa
cræ Theologiæ professori Conrado Kollin, Or
dinis Prædicatorum Colonia S. D. P.

HVCVSQVE a tempore quo nosse inter nos cœpimus,
egregie Doctor, tanta mei erga tuam dignationem amoris
accessit indies accumulatio, ut non modo ad conseruandam ue
rum etiam augendam nominis tui ac famæ laudem quantum fa
uendo consulendo inuando possum nemo quisit usquam gentiū
opera cogitatione studio me uicerit, ubicunq; de præstanti tua &
egregia doctrina, de sanctis moribus tuis & grauitate uitæ, de hu
manissima quoq; conuersatione tua sermo fuerit. Habuisti enim
non solum uoluntatum, sententiarum, actionum tuarū saepe me
socium, uerum etiam comitem & semper uirtutum tuarum pco
nem. Qualem te uicissim erga me tui amantissimum, omniaq;
mea pro tua probitate & humanitate singulari fuisse non modo
speraui, uerum etiam plane sensi. Cuius rei & uirotum & uirginū
ordinis tui monasteria sunt testes. Cum igitur hortatione non e
geas ut in me tuendo adornādoq; gratiam fidem laboremq; ad
hibeas, restat nunc id solum ut qua in re tua opera uti uelim ad di
gnitatis meæ, non dico amplificationem, sed custodiam tantum
atq; tutelam breui ostendam. Imperatoria Maiestas anno præte
rito per literas mandauit, ut de cremandis Iudæorum libris quid
sentirem, in modum consilii referrem. Et scriptū Archiepiscopo
Moguntino ea in causa Commissario transmitterem, Cæsari red
dendum. Intelligis ex hoc me non temere, sed necessitate ductū
istud oneris subisse. Intelligis consilium non fuisse prodendum,
sed Cæsari fideliter transmittendum. Audi reliquum. Feci quod
potui. Cum enim de eo negocio Imperator in cuius pectore dicū
tur omnia esse iura recondita ipse dubitaret. Cunq; nullam ego

IO. REVCH. LIBER SECVND.

legem, nullum canonem, nullum decretum, nullam determinati
 onem uniuersalis ecclesie uidissem, neq; niderem de cremandis
 Iudæorum libris specificè latam, eas ambas ob causas iuste mihi
 uisum est materiam hanc esse in iure dubitabilem. Vbi non scien
 tia sed opinio, nõ demonstratio sed persuasio, non philosophi sed
 oratoris munus requireret. Vnde propensior ego in partem be
 nigniorè putauì ea quæ per sanctiones nõ sunt ad exustionem
 damnata conseruari decere, imitatus Christi sententiam, Nemo
 te condemnauit, nec ego condemnabo. Nam ea de quibus nulla
 erat dubitatio. De quibus publice sunt condita iura. De quibus sa
 cro sanctæ loquuntur Constitutiones, quæ apud omnes nationes
 & orbis terrarum fines grauib; pœnis inhibita & uetita promul
 gantur, existimabam esse indigna consilio, quia nota atq; uulga
 ra. Et tamen nihilominus ea detestatus sum, utq; decuit, reprobau
 i, abieci, condemnauì, sicuti sunt libri cuiuscunq; gētis, cuiuscunq;
 linguæ, in quibus continentur iniuriæ, blasphemias, & in irreuerē
 tiam Christianarum constitutionum factæ contra nos hæreses, si
 militer & reprobata lectiois monstra naturæ inimica. Curauì er
 go ut in primis absoluerem eiusmodi criminosa, de quibus pri
 mam in Cõsilio meo quod ad te nunc mitto posui contra Iudæ
 os conclusionem. Quæ duo facit. Primo enim repellit scripta in
 irreuerentiã Dei & sanctorum. Secundo scripta in irreuerentiam
 christianarum constitutionum seu ordinationum, quibus aperte
 condemnauì & blasphemias & hæreses Iudæorum. Præterea foli
 xiiii. libros reprobata lectiois reieci. Quibus præsuppositis tãq;
 manifestis diuertit ad alia librorum hebraicorum genera, in quo
 rum iudicio non dubitauì semper illa reprobata iam prænotata fo
 re ab oĩni meo sermone patenter accepta, Quapropter cū Thal
 mud ipsum prosequer, admonuì primo quibusdam ei⁹ in locis
 contineri posse blasphemias & hæreses. Secundo uanitates & er
 rores Folio iii. F. & infra, quod & notauì, folio x. facie prima circa
 medium, ubi aperte mentem meam super Thalmud expressis
 uerbis declarauì dicēs, q̄ nolim eū admittere ubi est reprobatus,
 sed tñ osledere q̄ nõ propter uanitates & stultitias sit cõburēdus.
 Ad negocium igitur mihi propositum multis oratorũ more usus

EPIS. ILLVST. VIRORVM AD

sum argumentis non demonstratiuis neq; necessariis quibus uos
 utimini, sed topicis. Fuit enim genus causæ deliberatiuum, quod
 in consultationem positum iuxta. Ciceronem habet in se suasio-
 nem & dissuasionē, quapropter non mathematice, sed rhetorice
 disputauit, omnia concludens citra præiudicium ueritatis, quod
 finis consilii mei palam ostendit, ubi detuli honorē Archiepisco-
 po & Ecclesie, quo nomine secundum Panormitanum in. c. excō-
 municamus. ii. extra. de hæreticis intelliguntur. Papa. Diocesanus
 & Inquisitor cōmissarius, quibus me subieci, protestatus nihil affir-
 mare uelle, quod illi nō affirmarēt. Audiuisti quid egi, audi quid
 patiar. Iudæus quidā baptizatus Colonienſis cognomēto Pſeffe-
 korn, omnibus uiribus ad hoc conatus, ut & singuli Hebræorum
 libri, præter solum & nudum bibliæ textum, cōcremarentur, uel
 potius sicut ego ipse somniasse diceret, incendio igniq; tantūmo-
 do à Cæsare demandarentur non secuta executione, ut ante scili-
 cet executio nem, si mandatum illud auro & argēto graui ut ipse
 met. notauit, aliquando. reuocaretur, particeps fieret auri cum ui-
 disse me aliter consulere q̄ optaret, edidit contra me libellum fa-
 mosum in læsionem nominis mei ac honoris intolerabilē. Quod
 multi asserunt mihi ortum auxilio eximii Doctoris Iacobi Hoch-
 stratenſis Prioris uestri, Quare mihi quotidie exprobrari solet,
 quia semper ordinis prædicatorū propugnator fuerim, nūc nūc
 habeam mercedem meam, hoc inquit sit salarium aduocatiōis
 meæ, qui hætenus defenderim Prædicatores, ut quoniam iuste
 passi sint contumeliā, ego recte quoq; patiar quatinus uno cru-
 ciatu & aduocatum & clientes infamia torqueat, Hæc sunt uerba
 amulorum uestrorum, quæ mihi licet liuentibus oculis, tamen
 subridentibus labiis obiiciunt. Ego uero me non putans infamē
 q̄ ab infami nebulone confundor, cui libet opprobriū semper
 respondeo, me non credere tantum uirum iniuriis dare operam,
 cui replicant, q̄ Iudæus baptizatus haud frustra nominatū docto-
 rem Hochstraten super libello diffamatorio sibi iudicē elegerit,
 quod excuso diligenter; quoniam & Cæsarem & archiepiscopum
 Moguntinū sibi quoq; iudices elegerit. Quid multis quasi fama
 nunc uulgo apud nos percrebruit, q̄ hoc contra me cogitatū faci-

I. O. REUCHLIN. LIBER SECVND.

nus ab ordine uestro duxerit originē. Ego uero mihi ipsi persuasum deo, non ita esse, quia mihi conscius sum, longissimis me temporibus Fratrum ordinis sancti Dominici fratrem fuisse, & à prouinci ali quondam Stubach matriculæ fratrum insertum esse, de quo extant patentes literæ. Deniq; parentes meos Fratrum ordinis bona fide ministeriales fuisse, apud quos & in Christo requiescunt. Huc accedit, q; multis annis, & in multis causis Ordini uestro patrocinatus sum, sine p̄mio, sine salario, de quibus longior fieri posset Catalogus. Cum igitur ipse mihi conscius sim tantæ beneuolentiæ, tantæ fidei, tantæ obseruantia; erga Ordinem uestrum me & esse & fuisse. Quis iam mihi posset persuaderet tantâ in ullo Patrum aut Fratrum uestrorum esse crudelitatem, tantam ingrati tudinem, tantam inhumanitatem, ut eius cuperent labefactare famam, qui eorum saepe defendisset infamiam, Te igitur obsecro, ut venerabilibus Patribus nostris, maxime aut egregio Doctori Iacobo hæc insinues, efficiatq; ut honorem meum plus tueantur q̄ infirment. Vale.

DECANVS CAETERIQVE PROFESSO

res facultatis Theologicae, G̃nalis studii Coloniensis
Imperialium Legum Doctori, DN. Iohanni
Reuchlin Sueuorum Confœderationis
Iudici, moranti Stutgardia; sibi uene
rando atq; dilecto Salutem, & spi
ritum intelligentia; sanum.

FVIT nobis, spectabilis ac egregie vir, post proximas Nundinas Francofordenses oblatus quidam libellus sub titulo Speculi ocularis, tuo nomini inscriptus, quem dum nonnullis ex nostris reuisendum examinandumq; tradidissemus Comperimus in eo, quod neq; ex te, neq; ex quoq; cōchristiano nio sperabam⁹, te scilicet in eo libello in modum consultationis, omnibus tuis uiribus annixū ut Reuerendis in Christo patri & Principi Eleſtori domino nostro gratioso Vrieli Archipræsuli Moguntino, ac per illum Serenissimæ Imperatoriæ Maiestati persuaderes, super negotio librorum Iudaicorum, quatinus idem negotiū laudabiliter per eandem Cæsaream Maiestatem coeprum, interuerteres.